

Hil

Harrastus ihan lähellä 23-24

**Harrastamisen Suomen mallin ja taiteen
perusopetuksen välisten yhteyksien
vahvistaminen.**

HÄMEENLINNAN
KAUPUNKI

Harrastamisen Suomen malli ja taiteen perusopetus

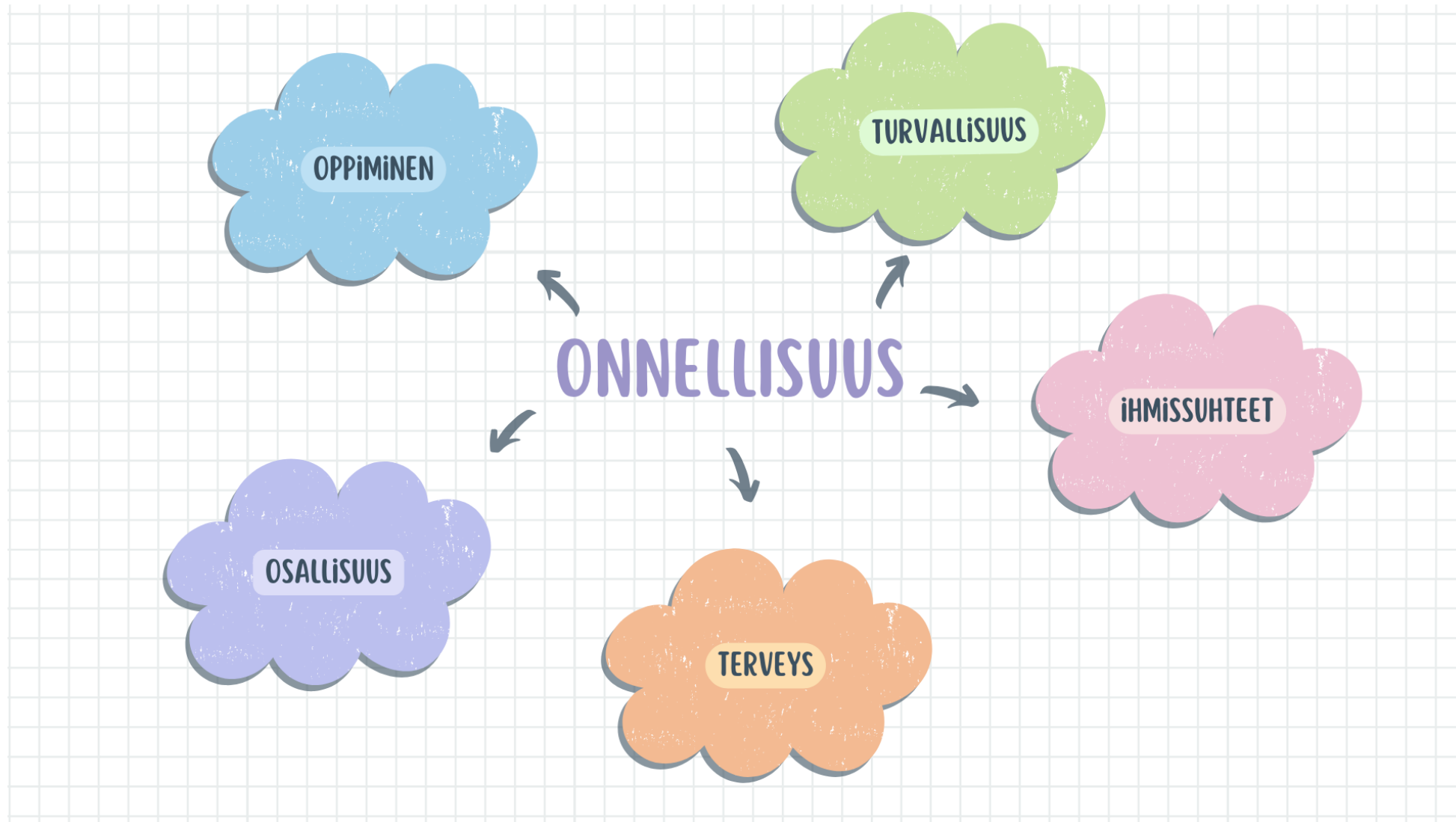
- HSM Hämeenlinnassa: Harrastus ihan lähellä (HIL).
 - www.hameenlinna.fi/hil
- Taiteen perusopetuksen järjestäjä Aimokoulu.
 - www.hameenlinna.fi/aimokoulu
 - Opetustunnin pituus: 2 * 45 min.
 - Opetusta on kerran viikossa koulun tiloissa.
 - Käsityön ja kuvataiteen sisältöjä.
 - 5 koulua, 7 ryhmää:
 - Nummen, Kirkonkulman, Tuuloksen, Myllymäen kouluissa (3) sekä Hämeenlinnan Yhteiskoulussa.
 - 1.-2. luokkalaisia.
 - Ilmoittautuminen ryhmiin Hellewin kautta.
 - Koordinointi opetustoimen hallinnossa.

Käsityön perusopinnot

- Lähtökohtana
 - tutustua lähiympäristöön havainnoiden, ihmetellen, tulkiten, leikkien ja elämyksellisesti kokien
 - kokeillaan ja harjoitellaan taitoja erilaisten tekniikoiden, materiaalien ja välineiden turvallisen käytön avulla
- Tavoitteita
 - Taidot ja muotoilu
 - ohjata ja tukea oppilasta käsityötaitojen harjoittelussa ja ajattelutaitojen kehittämisessä
 - kannustaa oppilasta nauttimaan käsityöstä ja arvostamaan omaa sekä toisten käsityötä
 - innostaa oppilasta soveltamaan oppimiaan taitoja ja ilmaisemaan itseään erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä
 - ohjata oppilasta välineiden turvalliseen käyttämiseen ja tekniikoiden tarkoituksenmukaiseen soveltamiseen
 - tukea oppilasta tarkastelemaan käsityötä prosessina.
 - Yhteiskunta ja kulttuuri
 - innostaa oppilasta näkemään käsityö elävänä kulttuuriperintönä
 - ohjata oppilasta kehittämään tunne- ja vuorovaikutustaitoja monikulttuurisessa maailmassa
 - Taiteiden ja tieteiden välisyys
 - auttaa oppilasta tarkastelemaan käsityön olemusta monitaiteisena ja -tieteisenä ilmiönä, aina läsnä olevana elinympäristön laatuna
 - rohkaista oppilasta taiteiden ja tieteiden väliseen vuoropuheluun ja tulkintaan

Kuvataiteen perusopinnot

- Lähtökohtana
 - lapsen elämismaailmaa koskettavat visuaalisen kulttuurin ilmiöt
 - opetuksessa kuvataidetta ja visuaalista maailmaa lähestytään leikinomaisin keinoin rohkaisten lasta ilmaisemaan ja pohtimaan havaintojaan ja tulkintojaan nähdystä, kuullusta, koetusta ja kuvitellusta
- Tavoitteita
 - Taidesuhde
 - tukea oppilaan kuvailmaisun taitojen, taidekäsityksen ja itsetuntemuksen kehittymistä tavoitteellisen työskentelyn ja oman oppimisen reflektoinnin kautta
 - kannustaa oppilasta tekemään omia ratkaisuja
 - tutustuttaa oppilas erilaisiin materiaaleihin, välineisiin, ilmaisun keinoihin, taiteellisiin prosesseihin ja taiteiden välisiin työskentelytapoihin
 - Visuaalinen lukutaito
 - innostaa oppilasta havainnoimaan ympäristöä moniaistisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen
 - ohjata oppilasta tutkimaan kuvan, median ja ympäristön visuaalista kieltä
 - kannustaa oppilasta sanallistamaan ja perustelemaan tulkintojaan sekä kuuntelemaan ja arvostamaan toisten näkemyksiä
 - Osallisuus ja vaikuttaminen
 - kannustaa oppilasta ottamaan omassa kuvailmaisussaan ja toiminnassaan huomioon esteettisiä ja ekologisia arvoja
 - rohkaista oppilasta toimimaan erilaisissa ryhmissä ja yhteisöissä

Esimerkkejä ryhmien sisällöistä

- Kaikki ryhmät ovat tehneet tasapuolisesti sekä 2D että 3D -tuotantoa.
 - taiteen tekemisen perusteita, värioppia, muotoilua, ihmisen hahmottamista piirtäen ja muilla tekniikoilla, yhteiskunnallisten asioiden käsittelyä, graafista suunnittelua, muotojen havainnointia, ympäristön ja luonnon tutkimista.
 - lisäksi yhteiset keskustelut, pohdinnat, retket ja sieltä löytyneiden materiaalien hyödyntäminen, rakentelut.
- Ensimmäisinä tunteina kaikki ryhmät tutustuivat toisiinsa haastattelutehtävän merkeissä.
 - jokainen haastatteli kaveria ja piirsi tämän lempiasioita paperille.
 - tärkeä tehtävä ryhmäytymisen kannalta, sillä kaikki eivät tunteneet ryhmässä toisiaan.
- Tavoitteena luoda kiireetöntä ilmapiiriä ja tunnelmaa
 - tekemiseen on lupa syventyä ja aikaa saa käyttää.
- Aivojen ja käsien yhteistyö
 - monipuolisuus tekniikoissa ja sisällöissä.
- Oppilaiden toiveesta myös vapaata maalaamista
 - vapaus valita voi motivoida eri tavalla.

Haasteita ja selvitetävää kevään aikana

- Jatkumon varmistaminen
 - Millä tavalla jatketaan Aimokoulun kanssa aloitettua yhteistyötä
 - Painotus esim. pitäjiin
 - Millä keinoilla voidaan varmistaa opetuksen jatkuminen kouluympäristössä
 - Kulttuurikeskus ARX:n hyödyntäminen Harrastamisen Suomen mallin ryhmissä
- Sijaisten löytäminen
- Oppilaiden siirtyminen Aimokoulun opetuksesta maksuttomiin ryhmiin

Opettajien kokemuksia

- *Tässä HIL-ryhmässä minusta toteutui opetussuunnitelma kuten missä tahansa Aimokoulun perusryhmässä. Pitkän monivaiheisen tehtävän kautta pyrin kasvattamaan pitkiin prosesseihin sitoutumisen kykyä, joihin lapset voivat myös itse vaikuttaa keksimällä ja ehdottamalla ideoita. Kun siihen liitetään erilaisia vaiheita, materiaaleja ja tekniikoita sekä rakennetaan merkitys, josta lapset innostuvat, pitkäkin prosessi kantaa.*
- *Onnistuneen tehtävän huomaa mm. siitä, kun oppilaat rauhoittuvat ja syventyvät omaan tekemiseen ilman, että siihen tarvitsee erikseen kehottaa.*
- *Minulla on kaksi eri HIL-ryhmää ja jos huomaan, ettei tehtävä toimi yhdellä ryhmällä, saatan muokata sitä toista ryhmää varten. Toisaalta täytyy todeta, että ryhmien dynamiikka on aika erilainen eli voi myös olla, että samat jutut ei aina toimi eri ryhmillä ja myös tilat, joissa toimitaan ovat erilaiset eli tekemistä on hyvä sopeuttaa niidenkin suhteen.*
- *Ryhmä tuntuu vilkkaalta ja eloisalta, mutta myös innokkaalta. Meidän ryhmässä on alussa leikki - joka liittyy usein väreihin tai muotoihin – jotta saamme koulumoodin ja turhan energian pois.*
- *Tavoitteista ”Taidesuhte, Visuaalinen lukutaito ja Osallisuus ja vaikuttaminen ” olivat jokaisella tunnilla tavalla tai toisella läsnä. Kannustin jatkuvasti taidesuhteen kehittämiseen ja omannäköiseen tekemiseen palautteen ja keskusteluin käydyn itsereflektioiden/ itsearviointin kautta. Visuaalisen lukutaidon ja osallisuuden ja vaikuttamisen tavoitteet näkyivät etenkin yhteisissä tunnin aloituksissa, jossa kuvia ja kuvakulttuureita tarkasteltiin ja niistä keskusteltiin. Jokaisen ryhmän aloituskerralla teimme myös ryhmän yhteiset pelisäännöt, jotka pyrkivät tuomaan jokaisen äänen kuuluviin ja joihin tarvittaessa palattiin, jos käytöksessä ryhmänä ilmeni ongelmia. Tämän koin tärkeäksi ja selkeästi lapset myös kokivat niin.*

Oppilaiden kokemuksia (opettajien kertomana)

- *Eläinhahmosta on rakentumassa myös pitkä prosessi, jota en ole vielä niin tarkkaan suunnitellut. Lapset haluaisivat tehdä jonkinlaiset hihat tai käsineet tassuiksi. Tietysti korvia ja häntiä tehdään jollakin tavalla. Tätä on kommentoitu mm. "tästä tulee mun paras aimotyö ikinä".*
- *Taikamatoista tuli tärkeitä, vaikka olikin lievä pettymys, etteivät ne oikeasti lennä 😊 Ompelusta innostuttiin, huovutus jakoi mielipiteitä, tupsu oli monelle haastava, savityönä puun lehti oli kuulemma aivan liian helppo heille.*
- *Oppilaan tyytyväisyyden omaan tehtävään huomaa esimerkiksi siitä, että hän haluaisi viedä työn heti samana päivänä kotiin. Jotkut oppilaat tulevat myös erikseen näyttämään minulle tekemisiään.*
- *Ryhmän oppilaat ovat innostuneita ja ilolla hommiin ryhtyviä. Erilaista normiryhmiin on aloitus, joka heillä on eväshetki (n. 15 min) ja kokoontuminen (kaikki tulevat hiukan eri aikaan paikalle).*

Lisätietoja:

Niina Heikkilä

Projektiasiantuntija

- HSM / HIL
- Liikkuva koulu
- Koulujen tapahtuma- ja kilpailutoiminta
- Nuorisopassi & Fredo app
- Urheiluakatemiatoiminta

puh. 040 703 8400

niina.heikkila@hameenlinna.fi